

# **ÚČETNICTVÍ A ROZBORY VE VEŘEJNÉM SEKTORU**

## **2. blok - ÚSC**

*BKV URVS jaro 2020*

*Ing. Marie Hladká, Ph.D., Marie.Hladka@econ.muni.cz*

*Katedra veřejné ekonomie*

# Literatura a zdroje ke studiu

- ▶ Zejména: příslušné právní normy.

## **Pro účetnictví ÚSC můžete využít**

- ▶ ÚZ č. 1250 – Účetnictví
- ▶ ÚZ č. 125187 – Rozpočet a financování
- ▶ Pozn. tato úplná znění můžete mít při sobě u zkoušky
- ▶ Další zdroje budou vždy vloženy v příslušné složce studijních materiálů k předmětu v ISu, mohou být též uvedeny odkazy na další zdroje.

# Požadavky ke zkoušce


- Zkouška z účetnictví ÚSC probíhá písemnou formou
- Zkouška se skládá ze 2 dílčích zkoušek
  - účetnictví ÚSC
  - účetnictví NNO
- Každá dílčí zkouška se skládá z obecné části a z praktické části (zaúčtování vybraných operací)
- Každá dílčí zkouška se podílí 50 % na celkové známce

# Struktura přednášky:

- Rozpočet ÚSC, rozpočtová skladba
- Legislativní vymezení účetnictví ÚSC, účetní reforma VF
- Základní postupy účtování ÚSC
- Organizace zřizované ÚSC (organizační složky, příspěvkové organizace)

# Rozpočet obcí a krajů

- jeden z nástrojů finančního řízení ÚSC
- zobrazení finančního hospodaření obce či města na daný kalendářní rok
  - ☞ krátkodobý nástroj řízení obce



# Základní rovnice rozpočtového hospodaření

**příjmy – výdaje = - financování**

# Omezení rozpočtu

## ▶ krátkodobost

postihuje pouze pohyby prostředků na bankovních účtech, nevypovídá o stavu majetku, o závazcích a pohledávkách

## ▶ finanční operace, které rozpočtem neprocházejí

- cizí prostředky,
- sdružené prostředky,
- operace podnikatelské činnosti obce.

# Rozpočtová skladba

- Vyhláška MF č. 323/2002 Sb.
- Klasifikace peněžních operací v rozpočtu
  - Pohyb peněžních prostředků na bankovních účtech ÚSC (v rozpočtové činnosti ÚSC)
- Rozpočtové hospodaření a peněžní fondy



# Základní členění rozpočtové skladby

<b>Rozpočtová skladba do roku 2012</b>	<b>Rozpočtová skladba od roku 2013</b>
Odpovědnostní <b>Druhové</b> <b>Odvětvové</b> <b>Konsolidační</b>	Odpovědnostní <b>Druhové</b> <b>Odvětvové</b> <b>Konsolidační</b> <b>Zdrojové</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Podkladové</li><li>- <b>Prostorové</b></li><li>- <b>Nástrojové</b></li></ul> Doplňkové Programové Účelové Strukturní <b>Transferové</b>

# Druhové členění

## ► ekonomický charakter operace

› třídy      › seskupení položek      › podseskupení položek  
› položky

- třída 1 – daňové příjmy
- třída 2 – nedaňové příjmy
- třída 3 – kapitálové příjmy
- třída 4 – přijaté transfery
- třída 5 – běžné výdaje
- třída 6 – kapitálové výdaje
- třída 8 - financování



# Financující operace

- Z jakých zdrojů byl kryt deficit rozpočtu?
- Jak bylo naloženo s přebytkem rozpočtu?

<p>8 – financující operace</p>	<p>1 – financování z tuzemska</p> <p>2 – financování ze zahraničí</p> <p><i>(a ostatní)</i></p>	<p>1 – krátkodobé financování</p> <p>2 – dlouhodobé financování</p>	<p>1 – vydané dluhopisy (+)</p> <p>2 – splátky vydaných dluhopisů (-)</p> <p>3 – přijaté půjčené prostředky (+)</p> <p>4 – splátky přijatých půjčených prostředků (-)</p> <p>5 – změna stavu prostředků na bank. účtech (+/-)</p> <p>7 – aktivní operace řízení likvidity – příjmy (+)</p> <p>8 - aktivní operace řízení likvidity – výdaje (-)</p>
--	---	---	---

# Odvětvové členění

- skupina 1 – zemědělství a lesní hospodářství
- skupina 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- skupina 3 – služby pro obyvatelstvo
- skupina 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti
- skupina 5 – bezpečnost státu a právní ochrana
- skupina 6 – všeobecná veřejná správa a služby

# Vztah účetnictví a rozpočtu

## ➤ Rozpočet

- několik pohledů na peněžní operace (klasifikace podle různých na sobě nezávislých hledisek)
- peněžní toky jednotky v rozpočtové činnosti v průběhu jednoho roku
- příjmově – výdajový

## ➤ Účetnictví

- jednoúrovňový systém, osnova syntetických účtů
- komplexnější, obsahuje i informace o majetku, závazcích, pohledávkách
- kontinuita v čase
- nákladově – výnosový

## ➤ Účetnictví a rozpočet spolu souvisí, doplňují se, jsou provázané

- rozpočet je s účetnictvím provázán přes rozpočtové účty



# ÚČETNÍ REFORMA v oblasti veřejných financí

- Usnesení vlády č. 561 ze dne 23.5.2007
  - Schválení vytvoření účetnictví státu od 1.1.2010
- CÍL – vytvoření podmínek pro efektivní zajištění správných, úplných a včasných informací o hospodářské situaci státu a příslušných účetních jednotek

## Základní cíle účetní reformy

- účetnictví státu v analogii s účetnictvím podnikatelských subjektů
- zjišťování informací za celou ČR, zkvalitnění informací za jednotlivé vybrané účetní jednotky
- odstranění roztržitosti jednotlivých evidencí a výkazů účetních jednotek napojených na veřejné rozpočty a majetek státu
- elektronizace a digitalizace účetních záznamů - snížení administrativní náročnosti (?)
- centrální úložiště účetních dat vybraných účetních jednotek - základ pro sestavení konsolidovaných účetních výkazů za ČR



# Hlavní změny v účetnictví

- akruální princip,
- změny v závěrkových výkazech,
- nové účetní metody,
- rozšíření oceňování vybraného majetku státu na reálnou hodnotu,
- podrozvahové účetnictví,
- změna účtové osnovy;
  
- možnost získávat důvěryhodné informace v reálném čase – dosud výhradně rozpočtové řízení založené na cash bázi.



# Základní pojmy – specifika ÚSC

- Účetní období – kalendářní rok
- Rozsah vedení účetnictví – v plném rozsahu

# Právní úprava účetnictví ÚSC

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (v platném znění),

- Zásadní změna zákonem č. 304/2008 Sb.
  
- Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky,
  
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.
  - 701 a následující – jsou průběžně vydávány (v současnosti 701-710)

# Další vyhlášky upravující účetnictví ÚSC

Vyhláška č. 220/2013 Sb. - o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek

➤ „Technická vyhláška“ o účetních záznamech – vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu

➤ Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti...

➤ „Inventarizační vyhláška“ – vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků

➤ „Konsolidační vyhláška“ – vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku.

# Normy, které vymezují postavení a hospodaření ÚSC – zejména:

- Zákon č. 128/2000 sb., o obcích,
- Zákon č. 129/2000 sb., o krajích,
- Zákon č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech,
- Zákon č. 243/2000 sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní ÚSC a některým státním fondům,
- Zákon č. 250/2000 sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- Vyhláška MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě,
- a další.

## Rozdílnost účetnictví ÚSC oproti podnikatelským subjektům

- ÚSC je veřejnoprávní korporace –»  
jiná směrná účtová osnova
- pozn.: obce a kraje mohou mít i podnikatelskou činnost
- účty vztahujících se k rozpočtu ÚSC, které jsou odlišné od podnikatelských subjektů
- peněžní fondy (pozn. dříve i majetkové)

## Rozlišení mezi rozpočtovou a podnikatelskou činností

- Rozpočtová činnost
  - činnost, která je hlavním posláním ÚSC – cílem není dosažení zisku, ale snaha o rozvoj území a uspokojování potřeb obyvatel
- Podnikatelská (hospodářská) činnost
  - ÚSC může vykonávat i činnosti, při kterých se snaží dosahovat zisku
  - účetně sledována mimo rozpočtové V a N (AE, vybrané SÚ)
  - výsledky se promítají do rozpočtu vždy nejpozději ke konci kalendářního roku
  - mělo by být vnitřním předpisem upraveno, které činnosti sem patří, jaký majetek je při nich využíván

# Rozpočtové účty

- ▶ Účtová skupina 23 – SÚ 231, 236
- ▶ Ale také další, zjednodušeně –jakýkoliv účet který se „chová“ jako bankovní účet v rozpočtové činnosti
  - ▶ Termínované vklady,
  - ▶ bankovní úvěry jsou-li výdaje hrazené přímo z úvěrového účtu



# 231 – Základní běžný účet

- ▶ veškeré peněžní prostředky (rozpočtové příjmy)
- ▶ bankovní účet
- ▶ pokud ÚSC nezřizuje peněžní fondy, přebytek hospodaření minulých let
- ▶ přijaté prostředky z poskytnutých úvěrů
- ▶ inkasované částky z prodeje vydaných dlužných CP
- ▶ provázání informací v účetnictví a v rozpočtu

# 261 – Pokladna

- stav a pohyb peněz v hotovosti, šeků přijatých místo hotových peněz, poukázek k zúčtování
- pokladní doklady
- Od r. 2016 dva možné způsoby propojení s rozpočtovou skladbou

# Původní způsob účtování pokladny

## ► neklasifikuje se rozpočtovou skladbou

- převod prostředků do pokladny ze ZBÚ
- » záloha poskytnutá pokladně
- po konečném vydání prostředků z pokladny
- » snížení položky záloha, zařídění na položku – interní účetní doklad

# Pokladna – příklad – prostředky přijaté v hotovosti odvedeny na bankovní účet (ZBÚ)

	<b>KČ</b>	<b>MD</b>	<b>DAL</b>	<b>pol.</b>	<b>§</b>
Výběr prostředků z bank. účtu do pokladny	10 000	261	262		
Převod prostředků z bankovního účtu ÚCS do pokladny - bankovní výpis	10 000	262	231	5182	6171
Předpis příjmů z místního poplatku ze psů	8 000	315	606		
Příjem příjmů z místního poplatku ze psů v hotovosti	6 500	261	315		
Odvod příjmů na ZBÚ	6 500	262	261		
Přijetí prostředků na ZBÚ	6 500	231	262	1341	

# Pokladna – příklad – záloha na pokladně je navýšena o prostředky přijaté v hotovosti

	<b>Kč</b>	<b>MD</b>	<b>DAL</b>	<b>pol.</b>	<b>§</b>
Výběr prostředků z bank. účtu do pokladny	10 000	261	262		
Převod prostředků z bankovního účtu ÚCS do pokladny - bankovní výpis	10 000	262	231	5182	6171
Předpis příjmů z místního poplatku ze psů	8 000	315	606		
Příjem příjmů z místního poplatku ze psů v hotovosti	6 500	261	315		
Zúčtování příjmů – vnitřní účetní doklad	6 500	231		1341	
Navýšení poskytnuté zálohy pokladně o inkasované příjmy	6 500		231	5182	6171

# Pokladna – příklad – výdaje uhrazené v hotovosti

	<b>Kč</b>	<b>MD</b>	<b>DAL</b>	<b>pol.</b>	<b>§</b>
Výběr prostředků z bank. účtu do pokladny	5 000	261	262		
Převod prostředků z b.ú. do pokladny dle výpisu z banky	5 000	262	231	5182	6171
Nákup kancelářských potřeb – v hotovosti	1 500	501	261		
Změna rozpočtové skladby dle účelu užití hotovosti	- 1 500		231	5182	6171
	+1 500		231	5139	6171

# Nový způsob účtování pokladny

- ▶ Rozpočtová skladba od 1.1.2016 umožňuje přiřadit položky rozpočtu přímo k SÚ 261
- ▶ pol. 4138, pol. 5348 (obojí § 6330)



Lze používat pouze jeden z uvedených způsobů.





# Peněžní fondy ÚSC


- ČÚS č. 704 – Fondy účetní jednotky
- ÚSC zřizují peněžní fondy dobrovolně
- Zřizovatel
  - zastupitelstvo obce
  - rada kraje, pokud si tuto působnost nevyhradí zastupitelstvo kraje
- ÚSC nemusí mít zřízený žádný peněžní fond → prostředky soustředěny pouze na bankovním účtu (ZBÚ)

# Statut peněžního fondu

- statut vydává ten orgán ÚSC, který peněžní fond zřídil
- příjmy a výdaje peněžního fondu, specifikace použití prostředků fondu
- může být vydán formou OZV

# Účtování peněžního fondu

- Fond je napojen na rozpočet ÚSC
- peněžní prostředky se ve fondu pouze ukládají, pokud mají být použity, převedou se zpět do rozpočtu
- Peněžní operace jsou realizovány přímo z účtu peněžního fondu.
- Pozn.: konsolidace

- 
- ➔ SÚ 236 – běžné účty peněžních fondů – peněžní prostředky fondu
  - ➔ SÚ 419 – ostatní fondy – pasivní účet
  - ➔ SÚ 548 – tvorba fondů
  - ➔ SÚ 648 – čerpání fondů

# Transfery

- Projev přerozdělovacích procesů
  - uvnitř veřejného sektoru,
  - směřující k jiným subjektům – NNO, ziskový sektor
  
- přijaté dotace,
- poskytované dotace
  - rozdíl ve zobrazených informacích v rozpočtové skladbě
  - .....
- ČÚS č. 703

# Přijaté transfery

- Dotace, které plynou do rozpočtů ÚSC
- Členění dle různých kritérií
  - dle poskytovatele
  - dle účelovosti
    - účelové
    - neúčelové
  - dle nárokovosti
    - nárokové
    - nenárokové
  - dle vypořádání dotací
    - (ne)podléhající finančnímu vypořádání s poskytovatelem po skončení rozpočtového roku
  - → jiné zaúčtování

# Podrozvahové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Zahraniční poskytovatel	913	KPP ze zahraničních transferů	- ÚSC účtuje vždy, - účtuje k okamžiku podání žádosti o transfer nebo pokud dojde ke skutečnosti, která zakládá možnost získání transferu
	953	DPP ze zahraničních transferů	
Tuzemský poskytovatel	915	Ostatní KPP z transferů	- ÚSC účtuje o skutečnosti, která je podstatná a významná z hlediska posouzení její majetkoprávní situace, - účtuje k okamžiku přijatého rozhodnutí o přiznání daného transferu nebo podepsání smlouvy, - ve vnitřním předpise musí být stanoveny hladiny významnosti pro účtování na těchto účtech.
	955	Ostatní DPP z transferů	

# Pohledávky

<b>Poskytovatel</b>	<b>SÚ</b>	<b>Název účtu</b>
Státní rozpočet, státní fondy, Národní fond	346	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi
Kraj, obec, DSO, RRRS, PO	348	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi
Ostatní subjekty (např. Fyzické a právnické osoby, nadace, MAS,..)	344	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce



# Zálohy

Typ zálohy	SÚ	Název účtu	Podmínky použití
Přijatá	374	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období kratší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců
	472	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období delší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců

# Rozvahové a výsledkové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu
Investiční	403	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku
Neinvestiční	672	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů

# Rozvahové účty - dohady

<b>Případy, kdy musí mít účetní jednotka jistotu, že transfer skutečně obdrží (musí mít rozhodnutí od poskytovatele nebo podepsanou smlouvu o přijetí transferu)</b>	<b>Tvorba dohadů</b>
Projekt je realizován ve více účetních obdobích	ANO
Projekt je realizován a vypořádán v rámci jednoho účetního období	NE
Zařazení majetku do užívání předchází závěrečnému vyúčtování transferu	ANO

# **Přijetí neinvestičního transferu bez povinnosti finančního vypořádání, realizace a přijetí transferu proběhne ve stejném účetním období**

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
1	Vznik pohledávky za poskytovatelem transferu	346	672
2	Přijetí transferu na běžný účet	231	346

# Souhrnný dotační vztah

a) bez časového rozlišení – stejné jako předchozí

		MD	D
1	Předpis transferu v celkové roční výši	346	672
2	Přijetí transferu na běžný účet (ve výši 1/12)	231	346

b) s časovým rozlišením

		MD	D
1	Předpis transferu v celkové roční výši	346	384
2	Měsíční rozpouštění časového rozlišení transferu	384	672
3	Přijetí transferu na běžný účet (ve výši 1/12)	231	346

# Neinvestiční transfer

## - vypořádání v běžném účetním období, záloha

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
(1)	(Předpis pohledávky za poskytovatelem transferu)	(915)	(999)
2	Přijetí transferu na běžný účet	231	374
3a	Čerpání dotace		
	a) Skutečná výše (vyšší než přijatá záloha)	346	672
	b) (Odúčtování podmíněné pohledávky)	999	915
	c) Zúčtování přijaté zálohy	374	346
4a	Přijetí doplatku transferu	231	346
3b	Čerpání transferu		
	a) Skutečná výše (nižší než přijatá záloha)	346	672
	b) Zúčtování přijaté zálohy	374	346
4b	Vratka nespotřebované části transferu	374	231

# Neinvestiční transfer

## - vypořádání v následujícím účetním období, záloha

Neinvestiční transfer ze SR		MD	D
(1)	(Předpis pohledávky za poskytovatelem transferu)	(915, 955)	(999)
2	Příjem transferu	231	374 (472)
3	Převod alikvotní části nároku (náklady kryté dotací) do příštího období	388	672
4	2. rok – vypořádání dotace	346	388
	(Odúčtování podmíněné pohledávky )	(999)	(915, 955)
	Zúčtování zálohy	374 (472)	346
5a	Doplatek	231	346
5b	Vratka dotace	374	231

# Poskytování transferů

## Podrozvahové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Tuzemský příjemce	916	Ostatní KPZ z transferů	- ÚSC účtuje o skutečnosti, která je podstatná a významná z hlediska posouzení její majetkoprávní situace, - účtuje k okamžiku přijatého rozhodnutí o přiznání daného transferu nebo podepsání smlouvy, - ve vnitřním předpise musí být stanoveny hladiny významnosti pro účtování na těchto účtech.
	956	Ostatní DPZ z transferů	
Zahraniční příjemce	914	KPZ ze zahraničních transferů	- ÚSC účtuje vždy, - účtuje k okamžiku schválení poskytnutí transferu nebo pokud dojde k jiné skutečnosti, která zakládá možnost poskytnutí nebo zprostředkování takového transferu příjemci.
	954	DPZ ze zahraničních transferů	



# Závazky

<b>Příjemce</b>	<b>SÚ</b>	<b>Název účtu</b>
Kraj, obec, DSO, RRRS, PO	349	Závazky k vybraným místním vládním institucím
Ostatní subjekty (např. Fyzické a právnické osoby, nadace, MAS,..)	345	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce

(Případně 347 – obcí se prakticky netýká)

# Zálohy

Typ zálohy	SÚ	Název účtu	Podmínky použití
Poskytnutá	373	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období kratší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců
	471	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	Záloha bude vypořádána za období delší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců

# Rozvahové a výsledkové účty

Typ transferu	SÚ	Název účtu	Poznámka
Investiční	401	Jmění účetní jednotky	Pouze u transferu vlastní zřízené příspěvkové organizaci
Neinvestiční i investiční	572	Náklady vybraných místních vládních institucí na transfery	U ostatních subjektů

# Rozvahové účty - dohady

<b>Případy, kdy musí mít účetní jednotka jistotu, že transfer skutečně obdrží (musí mít rozhodnutí od poskytovatele nebo podepsanou smlouvu o přijetí transferu)</b>	<b>Tvorba dohadů</b>
Transfer je poskytnut na více účetních obdobích	ANO
Transfer je poskytnut pouze na dané účetní období	NE

# Průtokové transfery

<b>SÚ</b>	<b>Název účtu</b>
375	Krátkodobé zprostředkování transferů
475	Dlouhodobé zprostředkování transferů

# Průtokové transfery

## – vypořádání v běžném účetním období

Průtokový transfer ze SR		MD	D
1	Přijetí transferu na běžný účet	231	375
2	Převod transferu konečnému příjemci	375	231
3	Inkaso nespotřebované části transferu od příjemce	231	375
4	Vrácení nespotřebované části transferu poskytovateli	375	231

# Půjčky

## Zobrazení v rozpočtu

- přijatá půjčka – vždy ve tř. 8 – financování (8xx3, splátky jistiny 8xx4, úroky, další náklady tř. 5)
  - poskytnutá půjčka – důvod poskytnutí ?
    - řízení likvidity, snaha o lepší zhodnocení dočasně volných peněžních prostředků
      - tř. 8 – financování (8xx8)
    - splátky jistiny ve tř. 8 (8xx7), výnos operace tř. 2
    - sledování rozpočtové politiky
      - ve výdajích (56xx, 64xx)
    - splátky v nedaňových příjmech (24xx)
- pozn. 62xx Nákup akcií a majetkových podílů

# Přijaté půjčky

- Vznik závazku tyto prostředky v budoucnosti splatit
- Zobrazí se jako financující operace
- Krátkodobé závazky (do 1 roku)
- Dlouhodobé závazky
- Návratné finanční výpomoci



# Úvěr přijatý na ZBÚ – na pořízení DM

Přijetí **krátkodobého** úvěru a jeho splátky:

MD	D	pol.	§
231		8113	----
	281		----
281		----	----
231	8114		----

Přijetí **dlouhodobého** úvěru a jeho splátky:

MD	D	pol.	§
231		8123	----
	451		----
451		----	----
231	8124		----

Pozn.: Dále účtujeme o úvěrovém rámci v podrozvaze (blíže viz následující příklad)

# Úvěr čerpaný přímo z úvěrového účtu

**1. Předpis výše úvěrového rámce** 991 nebo 992 MD/999 D

**2. Předpis faktury** (např. na výstavbu kanalizace)

Předpis **dlouhodobého podmíněného závazku** (smlouva o dílo)  
999 MD / 971, 972 D

Faktura přijatá 042 MD / 321 D

**Odúčtování podmíněného závazku** (ve chvíli zaúčtování na 321 )  
971, 972 MD / 999 D

**3. Úhrada faktury z úvěru** (pokud lze softwarově zajistit zobrazení přijetí úvěru v rozpočtu) 321 MD / 281, 451 D 6121 pol. 2321 §

Pozn. Neúčtováno o položce 8123 (příp. 8113), v rozpočtu se ale musejí projevit

**4. Splátka:** 281, 451 MD / 231 D 8124 pol. 0000 §

**Odúčtování části úvěrového rámce** (ve chvíli zaúčtování na 281, 451)  
999 MD / 991, 992 D

# Poskytnuté půjčky

- pohledávka ÚSC vůči jinému subjektu
- důvod poskytování
- krátkodobé, dlouhodobé poskytnuté půjčky

# Poskytnuté návratné finanční výpomoci

- 316 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé
- 462 – Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé
- 067 – Dlouhodobé půjčky

# Účtování o termínovaných vkladech

244 – Termínované vklady krátkodobé

068 – Termínované vklady dlouhodobé

Rozpočtová skladba:

8117, 8127 – přijetí prostředků na termínovaném vkladu

8118, 8128 – převod prostředků z termínovaného vkladu (rušení termínovaného vkladu)

Pozn. obdobně RS u ZBÚ - pro převod prostředků ze ZBÚ ve prospěch TV a zpět

# **ÚČETNICTVÍ A ROZBORY VE VEŘEJNÉM SEKTORU**

- doplnění účetních postupů**
- ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ÚSC**



# Druhy organizací ÚSC

- ÚSC může zřizovat či zakládat:
  - vlastní organizační složky
  - příspěvkové organizace
  - obchodní společnosti (a.s., s.r.o.)
  - ústavy
  - školské právnické osoby
  - veřejné výzkumné instituce

# Organizační složky ÚSC

- ➔ Organizace bez právní subjektivity
  - hospodaří jménem svého zřizovatele
- ➔ Pro takové činnosti, které
  - nevyžadují velký počet zaměstnanců,
  - nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
  - nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
  - nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.




# Organizační složky ÚSC

- Zastupitelstvo ÚSC
  - zřizuje OS
  - jmenuje vedoucího OS, určí jeho práva a povinnosti
- Pracovníci OS jsou zaměstnanci OÚ
- Př. OS: knihovny, informační střediska,..

# Hospodaření OS

- OS není účetní jednotkou ani samostatnou právnickou osobou
- veškeré příjmy a výdaje OS v rozpočtu zřizovatele
  - rozpočet OS je součástí rozpočtu zřizovatele.
- Obec dává oprávnění k dispozicím s rozpočtem OS svému úřadu a také podle potřeby odpovědnému vedoucímu OS

- 
- oprávnění disponovat jen s prostředky, které zabezpečují běžný provoz
    - provozní záloha v hotovosti nebo na běžném účtu
  - nevyčerpaná záloha se vrací zřizovateli
  - OS může být oprávněna vybírat některé příjmy z její činnosti.

**Př.(1) OS – knihovna. Obec poskytuje provozní zálohu 20 000 Kč. OS nakoupí knihy za 5 000 Kč, hradí 6 000 Kč za internetové připojení a nakupuje materiál za 1 500 Kč.**

	Kč	MD	Dal	pol.	§
1) Poskytování provozní zálohy	20 000	314	231	5181	3314
2) Vyúčtování operací knihovny na základě údajů z peněžního deníku koncem měsíce:					
a) nákup knih	5 000	501	314		
b) platba za internetové připojení	6 000	518	314		
c) platba za materiál	1 500	501	314		
3) Zúčtování výdajů s poskytnutou zálohou na konci měsíce					
a) snížení zálohy	- 12 500	231	5181		3314
b) nákup knih	5 000	231	5136		3314
c) platba za internetové připojení	6 000	231	5162		3314
d) platba za materiál	1 500	231	5139		3314

**Př. (2) OS – knihovna. Přijímá poplatky za půjčovní 2 000 Kč a za poskytování přístupu k internetu 1 000 Kč v hotovosti, které převádí do rozpočtu obce. Na konci období vrací do rozpočtu nevyčerpanou zálohu.**


	Kč	MD	Dal	pol.	§
5) Příjem z půjčovního	2 000			261	602
6) Příjem za poskytování internetu	1 000			261	602
7) Převod do rozpočtu obce – pokladní deník	3 000			262	261
8) Příjem do rozpočtu obce – bankovní výpis:					
a) příjem z půjčovního	2 000			231 262	2111 3314
b) příjem za poskytování internetu	1 000			231 262	2111 3314
9) Převod nevyčerpaných prostředků na konci roku	7 500			231 314 5181	3314

# Příspěvkové organizace ÚSC

- Právnícké osoby - **právní subjektivita**
- Takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu
- Př. ZŠ, MŠ, divadla, kina,...
- Zřízena zastupitelstvem ÚSC, rozhodnutí o zřízení + zřizovací listina v Ústředním věstníku ČR, zápis PO do obchodního rejstříku ČR

# Hospodaření PO

- Hlavní činnost
- Doplněková činnost (souhlas zřizovatele)
- Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz
- zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb

- 
- Zřizovatel může uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže
    - plánované V překračují plánované N
    - investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele
    - PO porušila rozpočtovou kázeň
  - Vztah rozpočtu PO k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch PO jen ze závažných, objektivně působících příčin.



# Porušení rozpočtové kázně

- použití prostředků od zřizovatele v rozporu se stanoveným účelem
- převedení do PF více finančních prostředků, než stanoví zákon nebo než rozhodl zřizovatel
- použití prostředků svého PF na jiný účel, než stanoví zákon nebo jiný právní předpis
- použití provozních prostředků na účel, na který měly být použity prostředky PF podle zákona
- překročení stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy, pokud toto překročení do 31. prosince nekryla ze svého fondu odměn

# Majetek příspěvkových organizací

- hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou
- nabývá majetek pro svého zřizovatele
- zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas

# PO může nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena

• a to:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout, nebo
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

# Dlouhodobý majetek

## 1. Smlouva o výpůjčce mezi ÚSC a PO

- Vlastnictví: ÚSC
- Evidence: ÚSC v rozvaze, PO v podrozvaze
- Smlouva o výpůjčce je bezúplatná
- Běžnou údržbu a opravy provádí PO
- Velké opravy a TZ provádí ÚSC
  - Lze povolit pořízení TZ ze zdrojů PO a evidovat v PO, PO může TZ odepisovat účetně (nikoliv daňově)
- Daňová problematika – kromě běžných oprav a údržby nemá PO ve vztahu k majetku žádný daňově uznatelný náklad
- Dotace na pořízení DM – příjemcem je ÚSC

# Dlouhodobý majetek

## 1. Smlouva o výpůjčce mezi ÚSC a PO

- Vhodné u malých PO bez vedlejší hospodářské činnosti, s malým počtem zaměstnanců, které by nebyly schopny zajistit větší opravy užívané budovy ve své režii.

# Dlouhodobý majetek

## 2. Smlouva nájemní mezi ÚSC a PO

- Vlastnictví – ÚSC
- Evidence
  - ÚSC v rozvaze
  - PO v podrozvaze
- Běžnou údržbu a opravy provádí PO
- Velké opravy a TZ provádí ÚSC
- Lze povolit pořízení TZ ze zdrojů PO a evidovat v PO, PO může TZ odepisovat účetně i daňově

# Dlouhodobý majetek

## 2. Smlouva nájemní mezi ÚSC a PO

- Daňová problematika
  - daňově uznatelný náklad PO je nájemné, náklady na běžné opravy a údržbu, TZ (pokud je pořízeno ze zdrojů PO, PO jej účetně eviduje)
- Dotace na pořízení DM
  - příjemcem je ÚSC
- Vhodné u PO, která část budovy využívá např. pro hospodářskou činnost
- Není vhodné, pokud by smlouva byla pouze účelová

# Dlouhodobý majetek

## 3. Předání k hospodaření („svěřený“ majetek)

- Vlastnictví – ÚSC
- Evidence
  - PO v rozvaze, analyticky odděleně od majetku, který má ve vlastnictví; PO odepisuje.
  - ÚSC v podrozvaze.
- Peněžní převody
  - zřizovatel pokrývá v rámci příspěvku na provoz odpisy staveb;
  - v případě, že zdroje IF z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba PO, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele.



# Dlouhodobý majetek

## 3. Předání k hospodaření („svěřený“ majetek)

- Běžnou údržbu a opravy provádí PO
- Velké opravy a TZ provádí PO
- Daňová problematika
  - daňově uznatelný náklad PO jsou náklady na běžné opravy a údržbu, TZ (pokud je pořízeno ze zdrojů PO, PO jej účetně eviduje)
- Dotace na pořízení DM
  - příjemcem je zřizovatel

# Dlouhodobý majetek

## 4. Bezúplatný převod od svého zřizovatele

- Vlastnictví – PO
- Evidence
  - PO v rozvaze, analyticky odděleně od majetku, který je svěřený (ve vlastnictví jiné osoby); PO odepisuje.
  - ÚSC nikde.
- Peněžní převody
  - zřizovatel pokrývá v rámci příspěvku na provoz odpisy staveb;
  - v případě, že zdroje IF z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba PO, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele.

# Dlouhodobý majetek

## 4. Bezúplatný převod od svého zřizovatele

- Běžnou údržbu a opravy provádí PO
- Velké opravy a TZ provádí PO
- Daňová problematika
  - daňově uznatelný náklad PO jsou náklady na běžné opravy a údržbu, TZ (pokud je pořízeno ze zdrojů PO, PO jej účetně eviduje).
  - Daňové odpisy majetku bezúplatně převedeného od r. 2007 nejsou uznatelné.
- Dotace na pořízení DM
  - příjemcem je PO, i přímo, ale správně prostřednictvím zřizovatele

## Dlouhodobý majetek

### 5. Darování s předchozím písemným souhlasem zřizovatele

- Vlastnictví – PO
- Evidence – PO v rozvaze, analyticky odděleně od majetku, který je svěřený (ve vlastnictví jiné osoby); ÚSC nikde. PO odepisuje.
- Peněžní převody – zřizovatel pokrývá v rámci příspěvku na provoz odpisy staveb; v případě, že zdroje IF z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba PO, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele.

## Dlouhodobý majetek

### 5. Darování s předchozím písemným souhlasem zřizovatele

- Běžnou údržbu a opravy provádí PO
- Velké opravy a TZ provádí PO
- Daňová problematika
  - daňově uznatelný náklad PO jsou náklady na běžné opravy a údržbu, TZ (pokud je pořízeno ze zdrojů PO, PO jej účetně eviduje).
  - Daňové odpisy majetku darovaného od r. 2007 nejsou uznatelné.
- Dotace na pořízení DM
  - příjemcem je PO, i přímo, ale správně prostřednictvím zřizovatele

# Omezení PO při vstupování do právních vztahů

- PO je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo o úvěru jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele
  - (kromě půjček zaměstnancům z FKSP)
- Příspěvková organizace není oprávněna zajišťovat závazky.
- Může pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele

# Omezení PO

## při vstupování do právních vztahů

- Není oprávněna nakupovat akcie či jiné CP.
  - Přijímat je jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům je oprávněna jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele.
- Není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům
  - Výjimka: obvyklé dary svým zaměstnancům a jiným osobám z FKSP
- PO nesmí
  - zřizovat nebo zakládat právnické osoby,
  - mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.

# Účetnictví PO

- PO je samostatnou účetní jednotkou
- Bankovní účty – účty 24x
- Peněžní fondy – účty 41x
- Vztahy k zřizovateli – účty 348, 349, 672
- Odpisování majetku
- Účtování o svěřeném majetku - zřizovatel vymezí práva a povinnosti spojené s využíváním tohoto majetku



# Peněžní fondy PO

- ČÚS č. 704
- Rezervní fond: 413, 414 – Fond rezervní
- Investiční fond – nově FOND INVESTIC: 416 – Fond reprodukce majetku
- Fond odměn: 411 – Fond odměn
- FKSP: 412 – Fond kulturních a sociálních potřeb
- Pozn. pozor neplést s peněžními fondy ÚSC
- Zůstatky fondů se převádí do následujícího roku
- Bankovní účet peněžního fondu příspěvkové organizace
- prostředky na b.ú. příspěvkové organizace - 241
- zvláštní bankovní účet – 245
- FKSP - 243

# Rezervní fond (účet 413, 414)

- Motivační nástroj pro to, aby se PO snažila dosahovat zlepšeného hospodářského výsledku
  - ZHV = výsledek hospodaření po zdanění a odvodu nevyužitých účelových prostředků
- Tvorba
  - ze ZHV (až po převodu do fondu odměn) - 413
  - peněžní neinvestiční dary - 414
- Použití
  - k dalšímu rozvoji organizace
  - k časovému překlenutí rozdílu mezi výnosy a náklady
  - k úhradě ztráty z předchozích let
  - k úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně
  - k posílení investičního fondu (po souhlasu zřizovatele)

# Fond odměn (účet 411)

## → Tvorba

- Ze ZHV

- Maximálně 80 % limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy

## → Použití

- Přednostně překročení prostředků na platy
- Odměny zaměstnancům

# FKSP (účet 412)

➤ Vyhláška 114/2002 Sb., o FKSP

➤ Tvorba

- základní příděl - 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popř. na mzdy a náhradu mezd a odměn za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci
  - Pozn. od 1.1.2017 zvýšení přídělu z 1 na 2 %
- naplňován zálohově, vyúčtování skutečného základního přídělu v rámci účetní závěrky

# FKSP (účet 412)

## Použití

- k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb
- určen
  - zaměstnancům v pracovním poměru k PO,
  - žákům SOU a U,
  - interním vědeckým aspirantům,
  - důchodcům, kteří při prvním odchodu do důchodu pracovali u PO,
  - případně rodinným příslušníkům zaměstnanců
  - jiným fyzickým nebo i právnickým osobám

# Fond investic (účet 416)

## Tvorba

- odpisy DNM a DHM
- investiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele
- investiční dotace ze státních fondů a jiných veřejných rozpočtů
- výnosy z prodeje DHM – pouze při schválení zřizovatelem – pozn. povolení se týká pouze svěřeného majetku
- Peněžní dary a příspěvky od jiných subjektů určené nebo použitelné k investičním účelům
- převody z rezervního fondu

# Fond investic (účet 416)

## ➔ Použití

- k financování investičních výdajů – pořízení a technické zhodnocení DHM a DNM s výjimkou drobného majetku
- k úhradě investičních úvěrů nebo půjček
- k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uloží
- k posílení zdrojů na financování údržby a oprav majetku, který příspěvková organizace používá pro svou činnost.



DĚKUJI ZA POZORNOST